

Артеменко А.Г.,
аспірант кафедри
державного управління і місцевого самоврядування
Херсонського національного технічного університету,
м. Херсон, Україна

ІННОВАЦІЇ В СИСТЕМІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ЗАСІБ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

У статті проаналізовано потребу та висвітлено основні аспекти застосування інновацій в управлінні розвитком територіальних громад. Визначено проблематику інноваційної діяльності. Виділено ключовий чинник, що впливає на потребу застосування структурно-управлінських інновацій в місцевому самоврядуванні. Дано оцінку перспективам утвердження інновацій в місцевому самоврядуванні.

Ключові слова: інновації, територіальні громади, місцеве самоврядування, управління, діяльність, соціальна спільнота.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Розвиток територіальних громад потребує специфічної структурно-організаційної побудови, що, з одного боку, була б пристосована до змін в напрямку підвищення ефективності діяльності територіальної громади, а з іншого боку, була базою для реалізації управлінських інновацій. Потреба застосування інновацій в системі місцевого самоврядування ґрунтується на існуванні нерозривного об'єктивного взаємозв'язку соціальної направленості управлінської діяльності на місцевому рівні з організаційно-правовою перебудовою місцевого самоврядування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові дослідження стосовно інноваційної діяльності в управлінні розвитком територіальних громад загалом є не дуже поширеними. Серед робіт, присвячених інноваціям в місцевому самоврядуванні, слід виділити роботи О. Лашенко [8], О. Ольшанського [10], О. Лазора [7], І. Дегтярьової [4], В. Пархоменка [11], В. Сидоренка [18] та інших. Зокрема, в роботі О. Лашенко [8] акцент зроблено на формуванні маркетингово-орієнтованої системи муніципального управління. Модель маркетингової діяльності показано у прив'язці до класифікації потенціалу території, на якій розташоване муніципальне утворення. Проте, недостатньо розкрита роль суб'єктів такого муніципального утворення, місце кожного серед інших учасників місцевого самоврядування територіальної громади, його питома вага у загальній сукупності взаємозв'язків.

О. Лазор у своїй роботі [7] представляє ідею кооперації територіальних громад у сфері місцевого самоврядування. Однак цим лише аргументовано потребу встановлення такого інституту, без конкретизації механізму цієї кооперації.

В роботі І. Дегтярьової [4] фактори ефективного здійснення місцевого самоврядування розкриваються

через нові теоретико-методологічні засади функціонування системи місцевого самоврядування. Проте, зміна якості у діяльності елементів системи місцевого самоврядування запропонована лише за умов форми прямої демократії, що пов'язана з діяльністю органів самоорганізації населення.

О. Ольшанський взагалі розглядає питання вдосконалення управління на місцевому рівні тільки стосовно місцевого господарства, визначаючи при цьому ієрархію потреб територіальної громади та залишивши абстрактним питання її розвитку. Іншими авторами з позиції впровадження інновацій висвітлювались, здебільшого, лише різні аспекти місцевого самоврядування.

Формування цілей статті (постановка завдання). У статті робиться спроба обґрунтувати потребу застосування управлінських інновацій на місцевому рівні та показати їх вплив на управління розвитком територіальних громад.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інновації в системі місцевого самоврядування характеризуються змінами у порядку та формах відносин між суб'єктами місцевого самоврядування, подібно до того, як інновації в державному управлінні мають супроводжуватися соціальною змістовністю змін у суспільстві [20].

Важливо при цьому сприймати управлінські інновації не як ситуативну адаптацію до соціальних змін, а як систему удосконалення місцевого управління в контексті загальнодержавної стратегії розвитку. Слід додати, що, з позиції законодавчого визначення, управлінські інновації є нічим іншим, як організаційними рішеннями адміністративного характеру, що істотно поліпшують структуру соціальної сфери, що відповідає загальному поняттю «інновації» в Законі України «Про інноваційну діяльність» [14].

Проблематика інноваційної діяльності в системі місцевого самоврядування розподіляється на два

основних блоки: а) інноваційна науково-технологічна діяльність, б) інноваційна діяльність у галузі публічно-управлінських (соціально-орієнтованих) технологій. Вихідним пунктом цієї проблематики є потреба органів місцевого самоврядування адаптувати свою політику в русло додержання комплексних економічних індикаторів, що відбивають економічний, соціальний, демографічний, технологічний, інституціональний, екологічний стан розвитку країни [9]. Проте, ефективна робота в обох напрямках проблематики інноваційної діяльності в системі місцевого самоврядування неможлива без здатності органів місцевого самоврядування забезпечити перерозподіл ресурсів з традиційної на інноваційну сферу місцевої економіки з метою досягнення безперервного розвитку своєї території [12]. Виходячи з цього, з часом набувають своєї значущості правові підвалини інноваційної діяльності в Україні, серед яких можна зазначити Закон України «Про інноваційну діяльність», яким визначено, зокрема, низку фінансових та організаційно-установчих повноважень органів місцевого самоврядування України.

Застосування інновацій в системі місцевого самоврядування неминуче натикається на низку існуючих проблем фінансового та організаційного характеру. Проте, і в таких умовах правова підтримка впровадження інновацій залишається значною. Крім Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» в даному контексті слід зазначити Закон України «Про транскордонне співробітництво» [16], Закон України «Про режим іноземного інвестування» [15], Указ Президента України «Про заходи щодо поліпшення інвестиційного клімату в Україні» [13] та інші нормативно-правові акти.

Ключовим чинником, що впливає на потребу застосування структурно-управлінських інновацій в системі місцевого самоврядування України, є конкурентоспроможність територіальної громади. Борьба за високий економічний потенціал самоврядної території, ефективне використання матеріальних і людських ресурсів та добробут членів територіальної громади змушує мешканців міст, селищ та сіл не тільки брати участь в управлінській діяльності на місцевому рівні, а й створювати нові структури всередині своїх громад, що в поєднанні з вже існуючими становлять принципово нову систему місцевого розвитку. В розумінні соціальної спільноти поняття «територіальна громада» вживається, наприклад, в тих випадках, де йдеться про методи залучення членів громади до участі у справах розвитку свого поселення.

Управлінські моделі, що збереглися в структурах місцевого самоврядування переважної більшості органів місцевого самоврядування, стають серйозним обмеженням щодо роботи зі стимулювання місцевого економічного зростання, оскільки підкріплюються методичною базою, що склалася (системою бюджетного планування, державною статистикою, містобудівною документацією, відомчими соціально-технічними нормативами, нерозвинутою нормативно-правовою базою муніципальних утворень і т. і.), а також радянсько-бюрократичною корпоративною культурою, що зорієнтована на роботу в межах адміністративної вертикалі, а

не на рівноправну взаємодію з місцевою спільнотою заради цілей місцевого розвитку. Тобто, можна стверджувати, що реорганізація місцевої економічної діяльності неможлива без попередньої управлінської реорганізації діяльності місцевих органів влади [6].

Не можна також відокремлювати від питання потреби впровадження управлінських інновацій на місцевому рівні й завдання управління персоналом, як умову мотивації посадових осіб органів місцевого самоврядування та розвитку їх компетентності, адже «для досягнення високих результатів в управлінні необхідно, щоб посадові особи місцевого самоврядування оволоділи знаннями, уміннями, навичками, необхідними для реалізації управлінської діяльності, спрямованої на надання послуг населенню» [17].

Стимулювання розвитку територіальних громад, що є наслідком впровадження управлінських інновацій, базується також на оцінці їх економічного потенціалу, який дає уявлення про загальну можливість реалізації розроблених стратегічних планів. Однак, економічне стимулювання розвитку територіальних громад є частинною механізмом самоврядування і має безпосереднє відношення до останнього, оскільки об'єктивна фундаментальність поняття «економічне стимулювання» при розгляді його реалізації в будь-якому разі залучає до аналізу управлінські, соціальні та політичні чинники, що в комплексі з суто економічними категоріями становлять єдиний управлінський механізм на місцевому рівні. Вирішення питання економічного розвитку територіальних громад має базуватися на комплексному підході, тобто з одночасним проходженням процесів переходу частини державних повноважень до сфери органів місцевого самоврядування та процесів змін в самій структурі органів місцевого самоврядування, їх кількісному та якісному кадрових потенціалах, механізмах взаємовпливу та взаємодії між органами місцевого самоврядування та активом територіальних громад – керівництвом підприємств, установ, організацій, громадськими організаціями, підприємцями, соціально незахищеними та іншими верствами населення. Саме в цьому є суть та потреба застосування інновацій в системі місцевого самоврядування України.

Головною проблемою місцевого самоврядування в Україні залишається ресурсна неспроможність його органів виконувати передбачені законами повноваження. Тому реформаторські дії відносно місцевого самоврядування з метою забезпечення його спроможності мають стосуватись не тільки зміни його складових, зокрема, укрупнення територіальної основи місцевого самоврядування сіл, селищ та міст, скорочення кількості органів місцевого самоврядування, зміцнення фінансової основи місцевих бюджетів тощо, але й зміни управлінських підходів у діяльності системи місцевого самоврядування, встановлення якісно нових взаємозв'язків між її елементами.

Реформа місцевого самоврядування повинна мати комплексний характер, адже її результативність залежатиме не стільки від прояву ефекту кількісної зміни складових місцевого самоврядування, скільки від здійснення нових процесів всередині територіальних громад, заснованих на нових правилах взаємодії між

суб'єктами місцевого самоврядування. Таким чином, є підстави зазначити актуальність проблеми впровадження інновацій в управлінській діяльності на рівні місцевого самоврядування.

Теоретичне обґрунтування вищенаведеному знайшло своє місце в науковій літературі, зокрема, в контексті розгляду зміни підходів до регіонального розвитку, яка має бути спрямована на мотивацію регіонів до саморозвитку, пошук і задіяння прихованого потенціалу розвитку, подолання патерналістських очікувань, мінімізацію дотаційних і субвенційних механізмів підтримки регіонів [5]. Така політика є цілком дієвою й на рівні місцевого самоврядування, де її реалізація є найбільш вірогідною в силу самої природи місцевого самоврядування.

Юридичною підставою впровадження інновацій в управлінській діяльності на рівні місцевого самоврядування є законодавчо визначена можливість з боку виконавчих органів місцевого самоврядування щодо розробки проектів місцевих інноваційних програм [14].

Як процес створення, поширення і використання нововведень, яке сприяє розвитку і підвищенню ефективної діяльності територіальних громад, таке впровадження передбачає проведення певних організаційних змін та перегляд усталених взаємозв'язків між суб'єктами місцевого самоврядування.

Характерним є той факт, що перспективи утвердження інновацій в місцевому самоврядуванні є досить твердими, адже зі своїм поширенням нововведення удосконалюються, підвищуючи свою ефективність. Це означає, що заходи, що мають бути застосовані вперше, доцільно спрямовувати на об'єкт, на якому в найбільш очевидній формі відобразатимуться їх результати. Такий метод з самого початку впровадження інновацій дає можливість проводити якісний моніторинг ефективності та подальшого закріплення нововведення, що відповідає одному з загальних принципів організації управлінських інновацій – принципу загальної керованості інноваційного процесу, з яким забезпечується відповідність фактичного стану інноваційного процесу його запланованому стану [19].

Найбільш важливим принципом організації управлінських інновацій в місцевому самоврядуванні є принцип актуальності нововведення, коли його проєкт має бути органічно залежним від потреби вдосконалення системи місцевого самоврядування.

Крім того, серед загальних принципів організації управлінських інновацій слід зазначити принцип системності інновацій, що означає не тільки певну послідовність їх розробки, впровадження та реалізації, а й можливість та ефективність підключення до них стимулюючих паралельних процесів, що матимуть значний вплив на підсумкові результати інновацій [3].

Роблячи акцент на загальних принципах організації управлінських інновацій, не можна залишати поза увагою методи організації цих інновацій, тобто розроблені та перевірені способи впливу суб'єкта на об'єкт інновацій з метою отримання інноваційного ефекту. Удосконалення розвитку територіальних громад шляхом запровадження інновацій в управлінській діяльності на рівні місцевого самоврядування вимагає пев-

ного вибору способів зміни об'єкту інновацій, яким є усталена система взаємодії між учасниками місцевого самоврядування.

Методи інноваційної діяльності в управлінні розвитком територіальних громад можуть формуватися або як результат спеціальних наукових досліджень, або як узагальнення певного досвіду, що було здобуто завдяки практичній апробації тих чи інших нововведень.

Інновації в системі місцевого самоврядування України можна розглядати також і в якості інструментарію розвитку територіальних громад. Слід погодитися з тим, що громада «як досить складне соціальне утворення, що має різноманітні зв'язки, стосунки, взаємодії, постійно зазнає змін» [1, С. 14]. З іншого боку, потреба реформування управління в місцевому самоврядуванні України також нерозривно пов'язана з поняттям розвитку територіальних громад. Розвиток громади – це процес змін, але такий, що має особливі якості. Цей процес характеризують спрямованість та незворотність змін. Його результатом є «новий якісний стан соціального об'єкта, його складу або структури» [1, С. 14].

Наукові напрямки дослідження проблеми розвитку суспільства складаються з визначення факторів розвитку, його причин та пояснення характеру зв'язків, що лежать в основі розвитку (причинно-наслідкові або випадкові). Історія свідчить про те, що зовнішні умови, як рушійні сили розвитку, коли людська спільнота створювалася заради виживання, з часом поступилися місцем внутрішнім, суб'єктивним чинникам людського життя, тому природно, «що джерела розвитку суспільства в цілому та окремих його спільнот слід шукати в самому суспільстві, в самій громаді» [1, С. 15].

В контексті розгляду питання розвитку територіальних громад важливо звернути увагу на те, в якій якості при цьому має виступати громада, чи є потреба в ній, як в носії активності, що здійснює зміни та є концентрацією не стільки людських індивідуальностей, скільки якісних соціальних характеристик членів громади – здатності до спілкування в руслі громадської активності, певного рівня самосвідомості та діяльності.

Теорія моделювання соціологічних систем доводить, що суспільство не може існувати без споживання навколишнього середовища. І тому воно є системою суб'єктивного типу [2]. Це означає, що при розгляді проблем розвитку громади, питання про соціальну активність її членів повинно мати пріоритетний характер. Більше того, ті зміни, що є наслідком впровадження інновацій в управлінні розвитком територіальних громад, мають бути спричинені самими громадами.

Таким чином, поняття розвитку територіальної громади не може зводитись тільки до досягнення нею певного рівня економічного зростання. Соціальні зміни, що відбуваються внаслідок зміни внутрішніх чинників системи місцевого самоврядування, є також невід'ємною частиною поняття «розвиток територіальної громади». Такі соціальні зміни зумовлені причинно-наслідковими зв'язками, що підтверджують системний характер громади, яка складається з окремих підсистем.

Якщо наявність змін у реальному статусі територіальної громади позиціонується у якості наслідків розвитку територіальних громад, то сам цей розвиток обумовлюється реформуванням, яке теж має свої причини. «Рушійну силу розвитку вчені бачать у властивих будь-якому суспільству конфліктах і протиріччях. При цьому вони вважають, що ці соціальні конфлікти піддаються раціональному регулюванню, що призводить до «контрольованої еволюції», яка є необхідною умовою соціальної стабільності. Іншими словами: більшість вчених пріоритет у розвитку суспільства віддає реформам, поступовим еволюційним змінам, його вдосконаленню» [1, С. 18].

Отже, наукове обґрунтування має не тільки сам процес впровадження інновацій в місцевому самоврядуванні, як спосіб реформування управлінської діяльності, але й ті об'єкти, до яких він застосовується з метою набуття управління в системі місцевого самоврядування нової якості.

Свого змісту інновації в управлінні розвитком територіальних громад набувають через заходи та інституції соціального партнерства. Доказом того, що з поняттям «розвиток територіальної громади» найбільш тісно пов'язане внутрішнє реформування системи місцевого самоврядування, є історичні факти, згідно з якими, одними з перших суспільних інститутів розвитку громади виникли Центри місцевої активності (ЦМА). Створені добровільно на початку минулого сторіччя у Сполучених Штатах Америки, ЦМА діють як «центри тяжіння» громадян до вирішення місцевих проблем. Практика становлення подібних центрів стійко розповсюджується й у Європі. Створюючись, здебільшого, як концентрати динамічних мереж культурних,

освітніх або інших соціальних подій, що відбуваються з членами муніципальних громад, такі інституції набувають якості управлінського характеру, поступово виступаючи не тільки засобом інтегрованого розвитку громади, а й умовою такого розвитку.

«Виникаючи як новації, яскраві, емоційно насичені справи стають значущими як для всієї громади, так і для окремого її члена. Члени громади усвідомлюють цінність, значимість повсякденного життя, стають активними учасниками повсякденних подій.» [1, С. 50].

Розуміючи основну суть діяльності центрів місцевої активності, їм та подібним до них інституціям можна надати більш узагальнюючу назву – недержавні громадські організації (далі - НДГО). В цілому НДГО є найрізноманітнішими за напрямками своєї діяльності соціальними утвореннями. Довівши історичною практикою власну внутрішню системну різноплановість, НДГО набули, в свою чергу, потужного потенціалу в сенсі можливості його розкриття за умови організованої взаємодії з іншими структурними складовими територіальних громад.

Інновації в місцевому самоврядуванні як засіб управління розвитком територіальних громад мають бути тісно пов'язаними з систематизацією діяльності всіх інституцій, що входять до складу територіальних громад. Лише в цьому випадку ми матимемо справу з розвитком територіальної громади як реальним явищем.

Подальші розвідки порушеної в статті проблеми вбачаються у дослідженні ефективності діяльності суб'єктів місцевого самоврядування в умовах застосування управлінських інновацій в структурно-організаційній сфері на місцевому рівні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Абрамов Л.К., Азарова Т.В. Центр місцевої активності для розвитку громади. – Кіровоград: ІСКМ, 2012. – 144 с.
2. Бова А. Соціальний капітал і організована злочинність// Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика), 2003, №8 (Електронний ресурс). – Режим доступу: http://mndc.naiua.kiev.ua/Gurma/8text/8g_04htm.
3. Гаман М.В. Державне управління інноваціями: Український та зарубіжний досвід: Монографія. – К.: Вікторія, 2004. – 311 с.
4. Дегтярьова І.О. Домінанти державної політики розвитку місцевого самоврядування в Україні: Автореф. дис... к. держ. упр.: 25.00.04 / Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. — Х., 2005. — 21 с.
5. Інноваційні підходи до регіонального розвитку в Україні: аналіт. доп. / С. О. Біла, Я. А. Жаліло, О. В. Шевченко, В. І. Жук [та ін.]; за ред. С. О. Білої. – К. : НІСД, 2011. – 80 с.
6. Котельников В.Д. К вопросу об оценке эффективности регионального управления / В.Д. Котельников // Экономический вестник Донбасу / за заг. ред. О.І. Амоши. - № 3(9). – 2007. – 173 с. – С. 88-92.
7. Лазор О.Д. Інституціоналізація публічної самоврядної влади в Україні: автореф. дис. ... д. держ. упр.: 25.00.04 / Класичний приватний ун-т. — Запоріжжя, 2010. — 40 с.
8. Лашенко О.В. Моделі і механізми впровадження маркетингу в діяльність органів місцевого самоврядування: Автореф. дис. к. держ. упр.: 25.00.04 / Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Дніпропетровськ, 2008. – 20 с.
9. Молодцов, О. Публічно-управлінські інновації у системі місцевого самоврядування / О. Молодцов // Вісник Центральної виборчої комісії. – К., ПолПРЕС. – 2008. - №2. – С. 34-37.
10. Ольшанський О.В. Механізм вдосконалення управління місцевим господарством: Автореф. дис... канд. наук з держ. упр.: 25.00.04 / Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. — Х., 2007. — 20 с.

11. Пархоменко В.П. Інформаційне забезпечення місцевого самоврядування при наданні послуг населенню: автореф. дис... к. держ. упр.: 25.00.04 / Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президенті України.— Х., 2009. — 18 с.
12. Петришина М., Зінчук А. Окремі питання стимулювання інноваційної діяльності органами місцевого самоврядування в Україні / М.О. Петришина, А.В. Зінчук // Актуальні питання інноваційного розвитку. – Харків: Юрайт, 2012. - №2. – 99 с. – С. 17-23.
13. Про заходи щодо поліпшення інвестиційного клімату в Україні: Указ Президента України № 1513/2005 від 28 жовтня 2005 року [Електронний ресурс]: електронна база законодавства України «Ліга: Закон Enterprise», версія 8.2.3. – К.: Інформаційно-аналітичний центр «Ліга», ТОВ «Ліга:Закон», 2012. – Систем. вимоги: Intel Pentium III; 1,2 Gb RAM; Windows 2000/XP/Vista/7. – Назва з екрану.
14. Про інноваційну діяльність: Закон України № 40-IV від 04 липня 2002 року [Електронний ресурс]: електронна база законодавства України «Ліга: Закон Enterprise», версія 8.2.3. – К.: Інформаційно-аналітичний центр «Ліга», ТОВ «Ліга:Закон», 2012. – Систем. вимоги: Intel Pentium III; 1,2 Gb RAM; Windows 2000/XP/Vista/7. – Назва з екрану.
15. Про режим іноземного інвестування: Закон України № 93/96-ВР від 19 березня 1996 року [Електронний ресурс]: електронна база законодавства України «Ліга: Закон Enterprise», версія 8.2.3. – К.: Інформаційно-аналітичний центр «Ліга», ТОВ «Ліга:Закон», 2012. – Систем. вимоги: Intel Pentium III; 1,2 Gb RAM; Windows 2000/XP/Vista/7. – Назва з екрану.
16. Про транскордонне співробітництво: Закон України № 1861-IV від 24 червня 2004 року [Електронний ресурс]: електронна база законодавства України «Ліга: Закон Enterprise», версія 8.2.3. – К.: Інформаційно-аналітичний центр «Ліга», ТОВ «Ліга:Закон», 2012. – Систем. вимоги: Intel Pentium III; 1,2 Gb RAM; Windows 2000/XP/Vista/7. – Назва з екрану.
17. Севтунов М.А. Ефективність розвитку професіоналізму службовця місцевого самоврядування як складова успішного просування по службі /М.А. Севтунов // Державне будівництво: електронне наукове фахове видання / за заг. ред. О.Ю. Амосова. – 2008. – № 1.— Режим доступу до журн. : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2008-1/index.html>
18. Сидоренко В.В. Формування механізмів реалізації прав громадян через місцеве самоврядування: Автореф. дис... к. держ. упр.: 25.00.04 / Донецький державний ун-т управління. — Донецьк, 2007. — 21 с.
19. Скрипко Т.О. Інноваційний менеджмент: підручник.— К.: Знання, 2011. — 423 с.
20. Хачатурян Х.В. Інновації в державному управлінні: Монографія. - К.: Вид-во НАДУ, 2005. - 252 с.

А.Г. Артеменко,

Херсонський національний технічний університет, Херсон, Україна

ИННОВАЦИИ В СИСТЕМЕ МЕСТНОГО САМОУПРАВЛЕНИЯ КАК СПОСОБ УПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЕМ ТЕРРИТОРИАЛЬНЫХ ОБЩИН

В статье пранализирована необходимость и освещены основные аспекты применения инноваций в управлении развитием территориальных общин. Определена проблематика инновационной деятельности. Выделен ключевой фактор, который влияет на потребность применения структурно-управленческих инноваций в местном самоуправлении. Дано оценку перспективам утверждения инноваций в местном самоуправлении.

Ключевые слова: инновации, территориальные общины, местное самоуправление, управленческая деятельность, социальная общность.

A. Artemenko,

INNOVATIONS IN LOCAL GOVERNMENT SYSTEM AS TOOL OF DEVELOP MANAGEMENT OF TERRITORIAL COMMUNITIES

In the article the need and main aspects of application of innovations in the develop management of territorial communities are analyzed. Issues of innovation are identified. The key factor that affects the need of the application of managerial innovation in local government is allocated. The prospects of innovational adoption in local government are considered.

Keywords: innovations, territorial communities, local government, management activities, social community.

Рецензенти: Лопушинський І. П., д-р наук з держ. упр., професор;

Паутова Т. О., канд. наук з держ. упр., доцент.